

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Управління Служби безпеки України в Харківській області

Слідчий відділ

вул. Мироносицька, 2, м. Харків, 61002, тел. (057) 700-16-61

E-mail: usbu_khr@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001711

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Харків

«19» жовтня 2023 року

Слідчий 1-го відділення слідчого відділу Управління Служби безпеки України в Харківській області лейтенант юстиції Дворник Дмитрій Романович, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеного до ЄРДР за №22023220000000937 від 07.07.2023 за ознаками кримінальних правопорушень – злочинів, передбачених ч.1 ст.438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 40, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Шафікова Айнура Фависовича (рос. Шафиков Айнур Фависович), 18.03.1997 року народження, уродженця села Тупєєво, Ілішевського району, республіки Башкортостан, рф, документованого паспортом громадянина Російської Федерації серії 6317 №374182, виданим 25.04.2017 відділом УФМС Росії по Саратовській обл. в Кіровському р-ні м. Саратова, зареєстрованого по вул. Мира, буд. 9, с. Тупєєво, Ілішевського р-ну, республіки Башкортостан, рф, місце знаходження якого на даний час не встановлено,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України, тобто у жорстокому поводженні з цивільним населенням, вчинене за попередньою змовою групою осіб.

Шафіков А.Ф. підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень (злочинів), вчинених за наступних обставин:

Статті 3, 28 Конституції України передбачають, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Відповідно до вимог ч. 1, ч. 2 ст. 2 Женевської Конвенції про захист

цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року про захист жертв війни» від 03 липня 1954 року, ця Конвенція застосовується до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни.

Згідно ст.3 Конвенції з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто *hors de combat* (поза боєм) унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб: а) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури; б) захоплення заручників; с) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження; d) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні.

Згідно з ч.1 ст.4 зазначеної Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до ч.1, ч.2, ч.3 ст.6 зазначеної Конвенції, вона повинна застосовуватися з самого початку будь-якого конфлікту або окупації, зазначених у статті 2-й цієї Конвенції. На території сторін конфлікту застосування Конвенції припиняється після загального припинення бойових дій. На окупованій території застосування цієї Конвенції припиняється через рік після загального припинення бойових дій.

Згідно зі ст.27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

Відповідно до ст.31 Конвенції, жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Крім того, ст.32 Конвенції визначає, що високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та

медичні чи наукові досліді, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

У відповідності до статей 51 та 52 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року (Протокол ратифіковано із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від 18.08.89) (далі – Додатковий протокол I) цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з воєнними операціями. Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів. Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення. Цивільні об'єкти не повинні бути об'єктом нападу або репресалій. Цивільними об'єктами є всі ті об'єкти, які не є воєнними об'єктами. Заборонено напади на цивільне населення або на окремих цивільних осіб у порядку репресалій.

Крім того, статтею 75 Додаткового протоколу I встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті 1 цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Женевськими конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поводяться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: 1) вбивство; 2) катування всіх видів - фізичні чи психічні; 3) тілесні покарання; 4) каліцтво; б) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі; с) взяття заручників; d) колективне покарання; е) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Будь-яка особа, що піддається арешту, затриманню або інтернуванню за дії, пов'язані зі збройним конфліктом, має бути невідкладно проінформована зрозумілою їй мовою про причини вжиття таких заходів, за винятком випадків арешту або затримання за кримінальні правопорушення. Такі особи повинні бути звільнені у найкоротший строк і в будь-якому разі, як тільки обставини, що виправдовують арешт, затримання чи інтернування, стали недійсними.

Статтею 6 Закону України «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 року Україна підтверджує свої зобов'язання за міжнародними договорами, укладеними Українською РСР до проголошення незалежності України.

Представниками влади і збройних сил російської федерації, всупереч міжнародному правопорядку, нехтуючи державним суверенітетом України, з 20 лютого 2014 року розпочато збройне вторгнення регулярних військ рф на територію України з метою зміни меж території та державного кордону України, на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

У результаті указаних протиправних дій російською федерацією було тимчасово окуповано АР Крим, м. Севастополь, частини Донецької і Луганської областей України, де створені окупаційні адміністрації рф.

Окупація указаних територій не принесла бажаних результатів, а тому представниками влади і збройних сил рф вирішено перейти до наступного етапу збройної агресії проти України, а саме до повномасштабного вторгнення на територію України із застосуванням збройних сил та інших військових формувань російської федерації.

З огляду на викладене, між державами рф та Україна з 20 лютого 2014 року триває збройний конфлікт міжнародного характеру.

24 лютого 2022 року о 5 годині збройними силами російської федерації здійснено пуски крилатих та балістичних ракет по аеродромам, військовим штабам і складам ЗС України та цивільним об'єктам, а також підрозділами ЗС та інших військових формувань рф здійснено широкомасштабне вторгнення на територію суверенної держави Україна.

У період з 5 години 24 лютого 2022 року та до цього часу підрозділи ЗС та інших військових формувань рф здійснюють спроби окупації українських міст, які супроводжуються бойовим застосуванням авіації, артилерійськими та ракетними ударами, а також застосуванням броньованої техніки та іншого озброєння. При цьому вогневі удари здійснюються по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права. Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі та поранення цивільних осіб, у тому числі жінок і дітей, знищення та пошкодження цивільних об'єктів.

Так, після 24.02.2022 (більш точної дати та часу під час досудового розслідування не встановлено) для придушення будь-яких проявів незгоди з політикою окупаційної влади, насильного примушування до співпраці з її представниками та усунення перешкод у реалізації заздалегідь запланованих намірів на тимчасово окупованій території Харківської області, у тому числі населених пунктів Куп'янського району, представниками влади рф залучені, зокрема, військовослужбовці ЗС рф та працівники Федеральної служби безпеки рф.

У ході активних бойових дій, з метою подальшого руху ЗС рф у напрямку м. Харків та забезпечення подолання супротиву військ України на території Харківської області військовослужбовцями ЗС рф з лютого 2022 взято під повний контроль ряд населених пунктів Куп'янського району Харківської області, зокрема, смт Шевченкове та с. Первомайське.

В цей час на території вказаних населених пунктів перебувало цивільне населення, яке не брало участі у збройному конфлікті.

Маючи повний контроль над вказаними населеними пунктами Куп'янського району Харківської області військовослужбовці ЗС рф переконались, що на території населених пунктів проживає цивільне населення, яке не бере участі у збройному конфлікті та не може чинити будь-якого супротиву волі окупантів, а також, що на території міста та поза його межами не розміщені військові об'єкти та підрозділи Збройних Сил України.

Для здійснення контролю за рухом транспорту та цивільних осіб, їх перевірки та огляду з метою запобігання здійсненню мешканцями окупованих населених пунктів дій, які становлять загрозу для ЗС рф, їх своєчасного виявлення та припинення, запобігання отриманню військовослужбовцями ЗС України інформації про розташування місць дислокації підрозділів ЗС рф, недопущення здійснення диверсій та підривної діяльності в тилу на перехресті доріг села Первомайське за напрямками Куп'янськ та Троїцьке представниками збройних формувань рф 27.02.2022 було організовано блокпост.

Реалізуючи політику держави-агресора щодо широкомасштабних нападів на місцевих мешканців, які незгодні з діями окупаційної влади, спрямованими на відокремлення Харківської області від України та приєднання її територій до складу рф, в порушення ст.ст. 3, 28, 68 Конституції України, ст.ст. 1, 2, 3, 4, 6, 31, 32, 33, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 року, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року про захист жертв війни» від 03.07.1954 (далі – Конвенція), ст.ст. 51, 52, 75 Додаткового протоколу I, упродовж 2022 року, перебуваючи на території населених пунктів Куп'янського району, Харківської області за наказом невстановлених під час досудового розслідування осіб з числа військового командування ЗС рф, військовослужбовцем ЗС рф Шафіковим Айнуром Фависовичем, який за попередньою змовою з іншими невстановленими у ході досудового розслідування особами з числа військових підрозділів ЗС рф, маючи умисел на порушення законів та звичаїв війни, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, у формі жорстокого поводження з цивільним населенням, незаконно, без складання будь-яких процесуальних документів, здійснював затримання цивільних осіб та проводив обшуки, які супроводжувались застосуванням фізичного, психологічного насильства, а також погрозами позбавлення життя, чим грубо порушив норми міжнародного гуманітарного права та вищевказаних Конвенцій за наступних обставин.

Так, 25.04.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) озброєні автоматичною зброєю Шафіков А.Ф. та чотири невстановлені слідством особи у військовій формі ЗС рф, діючи за попередньою змовою, маючи особисті неприязні відносини до Жердія Г.Г., що виникли напередодні у зв'язку з відмовою останнього продати свою малолітню доньку одному з вищевказаних осіб, незаконно проникли на територію домоволодіння Жердія Г.Г., що розташоване за адресою: Харківська область, Куп'янський район, с. Первомайське, вул. Молодіжна, 9.

Поводячи себе агресивно та погрожуючи зброєю, вказані особи обмежили можливість на вільне пересування Жердія Г.Г. та змусили останнього пройти на територію, розташовану за його будинком. У вказаному місці Шафіков А.Ф., маючи умисел на пригнічення психо-емоційного стану Жердія Г.Г. та створення умов, за яких останній буде усвідомлювати реальну загрозу своєму життю та здоров'ю, застосовуючи заборонений Конвенцією примус фізичного та морального характеру, завдав із застосуванням значної сили удар прикладом своєї зброї в ділянку спини Жердія Г.Г., що викликало у останнього сильні болісні відчуття, після чого продовжив принижувати честь та гідність Жердія Г.Г., здійснюючи при цьому психологічний тиск з погрозами вбивства.

Протягом вищевказаних незаконних дій Шафікова А.Ф., потерпілий Жердій Г.Г. та його дружина Жердій О.С., яка була присутня під час вчинення фізичного та морального примусу відносно останнього, сприйняли погрози вбивством за реальні, ураховуючи наявність у Шафікова А.Ф. зброї, яку останній перезаряджав та приводив до бойової готовності шляхом зняття із запобіжника, а також висловлення переконливого наміру на вбивство потерпілого.

Продовжуючи вищевказані протиправні дії, Шафіков А.Ф. та четверо інших невстановлених в ході досудового розслідування осіб у військовій формі, побоюючись, що їхні незаконні дії можуть бути помічені іншими мешканцями с. Первомайське, примусово змусили Жердія О.С. прослідувати разом з ними у напрямку будинку культури с. Первомайське, що знаходився неподалік, однак внаслідок вмовлянь дружини Жердія Г.Г. та інших учасників цієї події, Шафіков А.Ф., ймовірно, з метою уникнення надмірної уваги від цивільних осіб із сусідніх домоволодінь не довів свій намір на вбивство потерпілого до кінця.

Згідно висновку судово-психіатричного експерта № 614 від 29.09.2023 дії Шафікова А.Ф. носили для Жердія Г.Г. психотравмувальний характер, спричинили страждання (моральну шкоду), обумовили негативні зміни фізичної, психоемоційної та соціальної сфер його особистості, обмежили його соціальне функціонування та значно погіршили якість життя, внаслідок чого у Жердія Г.Г. виник розлад психіки «Посттравматичний стресовий розлад».

Таким чином, Шафіков А.Ф., перебуваючи на території села Первомайське, Куп'янського району, Харківської області, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, переслідуючи прямий єдиний умисел, спрямований на незаконне проникнення на територію домоволодіння Жердія Г.Г., обмеження його волі поєднаного із застосуванням фізичного та психологічного насильства, вчинив дії, які грубо порушують вимоги ст.ст. 3, 28, 68 Конституції України, ст.ст. 1, 2, 3, 4, 6, 31, 32, 147 Конвенції, ст.ст. 51, 75 Додаткового протоколу I (Жорстоке поводження з цивільним населенням, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України).

Таким чином, громадянин рф Шафіков Айпур Фависович, 18.03.1997 року народження, обґрунтовано підозрюється у жорстокому поводженні з цивільним населенням, вчиненому за попередньою змовою групою осіб,

тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України.

Крім того, 27.08.2023 близько 06:40 озброєний автоматичною зброєю Шафіков А.Ф. за участі трьох невістановлених в ході досудового розслідування осіб у військовій формі зс рф, діючи за попередньою змовою, достовірно знаючи, що за адресою здійснення Буніним С.М. його підприємницької діяльності по вул. Заводських, 8-А у с. Зорянське Куп'янського району Харківської області може знаходитись табельна зброя Буніної В.Р., яка є близьким родичем останнього та на той момент обіймала посаду інспектора САП ВПД №1 Куп'янського РВ ГУНП в Харківській області, маючи спільний умисел на проведення обшуку з метою відшукування зазначеної зброї, прибули за вищевказаною адресою на транспортному засобі – позашляховику чорного кольору із символом «Z» на капоті.

Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, Шафіков А.Ф. та трое невістановлених в ході досудового розслідування осіб у військовій формі незаконно, поза волею Буніна С.М., проникли на територію, розташовану по вул. Заводських, 8-А у с. Зорянське Куп'янського району Харківської області та розпочали проведення обшуку, в ході якого Шафіков А.Ф. навмисно спричинив матеріальну шкоду потерпілому внаслідок пошкодження та знищення об'єктів побуту.

Крім того, не досягаючи бажаного результату в ході обшуку, з метою отримання будь-якої інформації про місцезнаходження табельної зброї Буніної В.Р. та пригнічення психоемоційного стану Буніна С.М., Шафіков А.Ф. із застосуванням значної сили завдав удару прикладом зброї у праву ногу та по потиличній ділянці голови потерпілого, в результаті чого наніс останньому тілесні ушкодження та завдав фізичних та моральних страждань.

Згідно висновку судово-психіатричного експерта № 613 від 29.09.2023 дії Шафікова А.Ф. носили для Буніна С.М. психотравмувальний характер, спричинили страждання (моральну шкоду), обумовили негативні зміни фізичної, психоемоційної та соціальної сфер його особистості, погіршили якість життя, внаслідок чого у Буніна С.М. виник розлад психіки «Невротичний розлад F48.9.».

Таким чином, Шафіков А.Ф., перебуваючи на території села Зорянське, Куп'янського району Харківської області, діючи умисно, за попередньою змовою групи осіб, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, переслідуючи прямий єдиний умисел, спрямований на незаконне проникнення на територію домоволодіння Буніна С.М. по вул. Заводських, 8-А у с. Зорянське Куп'янського району Харківської області, проведення обшуку, поєднаного із застосуванням фізичного та психологічного насильства, вчинив дії, які грубо порушують вимоги ст.ст. 3, 28, 68 Конституції України, ст.ст. 1, 2, 3, 4, 6, 31, 32, 147 Конвенції, ст.ст. 51, 75 Додаткового протоколу I (Жорстоке поводження з цивільним населенням, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України).

Таким чином, громадянин рф Шафіков Айнур Фависович, 18.03.1997 року народження, обґрунтовано підозрюється у жорстокому поводженні з цивільним населенням, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України.

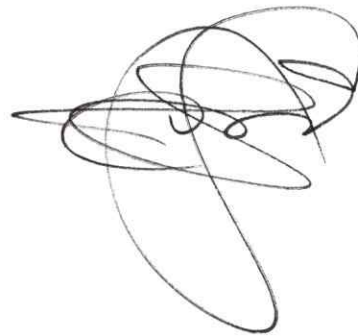
Слідчий 1 відділення
СВ Управління СБ України
в Харківській області
лейтенант юстиції

Дмитрій ДВОРНИК

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор, який здійснює процесуальне керівництво
у кримінальному провадженні-
виконувач обов'язків прокурора
відділу процесуального керівництва та
підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту
обласної прокуратури

Іван СУК